

GLAS SVOBODE.

Slovenci - bratje združite se! V slogi je moč!

Štev. 1.

Pueblo, Colo. 23. oktobra 1902

Leto 1

UVOD.

"Glas Svobode" novi slovenski list v Ameriki.

Sleheri, trezno misleč človek mora pripoznati, da dandanašnji ne leži napredek posameznega naroda samo v šolah, temveč še več v časopisih. Tu pa ni rečeno, da zahtevajo list, da je le — list.

Mnogo je listov med svetom, ki nimajo sploh nobene vsebine — farbanje ljudstva jim je prva naloga. Za tak list je vsak cent — odveč. Nasprotno, stegnimo svoje roke po časopisih, kateri so v resnici naši prijatelji in kateri ščitijo pravice ljudstva.

Kje in kako pa spoznamo, da tiči napredek in spoštovanje tebe v časopisih?

To tolmačenje je lahko! Le pogledimo Angleže, Nemce, Francoze, Švede, da celo naše brate Čeha na kako visoki stopinji omike so že in vse to so dosegli skozi dobre časopise, ki jih varujejo kot punčico svojo v očevo. Kako so spoštovani in kako v Ameriki naša narodi.

Kaj pa mi? Ne doni nam li vedno zaničevani "Austrian" na uho?

Ni preveč rečeno, če povdarjamo, da odbijemo počasi lahko za vselej snake napade. Toda to dosežemo le, če imamo resno voljo pomagati si. Jedra temu pa je, da pridno prebiramo časopise, da se seznamimo s svetom in v prvi vrsti z ameriškimi odnosi, to je, da si sami znamo pomagati: na potovanju, doma i.t.d. Če te vidi Amerikane s časopisom v roki, takoj se mu prikupi.

Beseda "Austrian" sama na sebi seveda, ni nič razaljavna, toliko več pa, v kakem pomenu se jo izgovori. Amerikane oboja stem nekake — nižje vrste človeka. Saj ni dolgo tega, odkar smo prešli tu v Pueblo (steelwork) nov dokaz v potrdilo navedenih besed. Ob poškodbi nekoga Slovence — rojaka namreč, izjavil je nek prisotni gospod: "A kaj, to je le "Austrian" s svojo trdo, neumno glavo." — Lepe, prijazno misleč besede, kaj ne!

V dosegu pravega spoznanja nas med Amerikane storil je prvi korak neki znan gospod — rojak naš. Slikal nas je "steelworkski kompaniji" kot nekdanje avstrijske podnike tako, kar zamore storiti le zvesti sin — naroda slovenskega. Imenoval nas tudi ni več "Austrian", temveč nam nade pravilni Slovence.

In zakaj se nas sebi imenovalo tako? Saj "Austrian" v pravem pomenu besede nima samo Slovence. Kaj pa Čehi Polaki in drugi slovanski narodi, Nemci, Madžari, Taljani i.t.d. ne dohajajo li tudi iz Avstrije? Kaj pak! Naše stremiljenje bodi, da tudi ti Slovenci napredujemo vred z drugimi narodi. To pa dosežemo, če se s naša srca v korenini teovrgljiva

resnica, da sedanjí vek, je — doba uka in vede. V vednosti je moč! Z vednostjo pridemo tudi mi do spoštovanja, da do — blagostanja.

V prvi vrsti pa širi vednost in bistri um — časopis in slovenskih listov nam treba; ti pa močno zaslužbo v rojakih svojih.

Časopisi imajo zvezo s celim svetom, kar se o posameznem človeku trditi ne more. Časopisi prinašajo znanstvene in druge članke; opozarjajo delavca na delo tega ali onega kraja; sploh, časopisi nam dajo neposredno pol človeškega življenja. To si vtisni sleherni Slovenec globoko v svoje srce. Srečen je imenovati narod, čegar časopisje ima bralce celo v zadnji gorski vasi.

Širiti um in vednost, posebno med Slovenci na zapadu Zj. držav, stavljal si je v nalogo tudi novi list.

"GLAS SVOBODE."

Zaradi tega ameriško obsega tako veliki kos zemlje, da je že sam narod slovenski na zapadu čutil živo potrebo novega slovenskega lista, kateri naj bi mu bil nekako — glasilo svobodnega duha.

Stem, da je izšla prva številka "GLAS SVOBODE," storjen je že korak naprej in če najde list pomoč v zavednih rojakih, potem mu že danes prorokujemo, da postane v kratkem, pravi voditelj Slovencev vsaj na zapadu Zjedinjenih držav.

Kdor pa želi "Glas Svobode" povoljnega vpeha na polju — širše pravice ljudstva — naj nihče ne zamudi poslati naročnino, kar najhitreje mogoče.

Kdor to stori, stori dolžnost človekoljubja! Kdor hitro pomaga, dvakrat pomaga!

Slovenski Rojaki! Zapomnite si navedene besede in ravnajte se po njih. Sleheri, bodisi v službi lahkega in čistega dela, v ali v rudokopih in tovarnah, delaj na to, da se list razširi kar najhitreje preko vsih držav Amerike.

Za vsakega Slovence, posebno onega delavskega stanu, je jako važno, da pridno prebira časopise. Na ta način poizve, kje je — in kje počiva delo. Odlomek tega pa je, da se bo znal pred časom varovati zgube — časa in denarja.

Vse to, kar je Slovcu — rojaku v zabavo, korist in v vednost potrebno, prinašal bo

"GLAS SVOBODE."

Obseg slovstvenega poslovanja "Glas Svobode."

Obsežnost te točke se ne da doletati in je prav za prav brez vsake meje. List je sam pa sebi izraša

"svobodo" in svobodni duh bo vedno v njega predal in v tem duhu bo tudi razpravljaj sporazumljenje vsih slojev človeštva.

Bodisi bogatac v krasni svoji palači, ali delavec v borni svoji koči — vsi smo si jednaki. Sleheri ima isto pravico do življenja. Naj nas le tlačijo, toda prišel bo in mora priti čas, ko bomo celo v svobodni Ameriki — še svobodnejše dihali in se zavedali svojih pravic. Truisti so nam najboljši dokaz za to!

Vsak sme svobodno izražati svoje misli in "Glas Svobode" ravno, stal bo na vzvišenem stališču in v tem oziru nikomur kratil pravice. Priobčevali bomo tudi take dopise svojih čitateljev, kateri zinajo biti celo nasprotni našemu načelu. Nedostojni dopisi, se seveda ne bodo ponatili.

Stem je dovolj rečeno, da smatramo pravično, voljo vsakega kolikor mogoče upoštevati. Stori bomo svojo dolžnost in pokazali, da je list vreden svojega imena. Brate rojake pa prosimo, nam zaupati.

Kakor vsak drugi narod, ljubimo tudi Slovenci kratkočasno branje, dnevne novice, črtice i.t.d. zato bomo tudi v tem oziru vsaj deloma zadoščali svojim cenj čitateljem. Potrudili se bomo, prideti vsaki številki kako malo dogodbico iz vsakdanjega življenja.

Narod slovenski ne sme spati; nasprotno, zasijati mu mora lepša — boljša bodočnost. Kdor pa časnikov ne bere, naj sploh ne govori — mrtvega trupla.

Vidiš li Amerikanca brez časnika v roki? Ne! Dobro, ravnaj se po njem!

Gospodarsko poslovanje "Glas Svobode."

To vprašanje je za nas Slovence najbolj važen faktor! Z njim se ne bomo bavili samo danes, pač pa ga hošemo od časa do časa razmisliti v obširnejše.

Resnica je, da pošlje gosp. Frank Sakser v New Yorku k njemu došle Slovence poštemim potom, kakor svoje lastne brate na ameriške "dipe" (postaje), toda v kakem k srcu segajočem položaju se nahaja rojak, prišedši na kraj svojega pota, ve le on sam in z njim tisti, kateri imajo to že za seboj.

Kolikrat se sliši v stari domovini, posebno med onimi, katerim je narodnost "deveta brigada": "slovensko "spraho" se ne pride daleč. Kdor to pravi se silno moti. Le premislimo koliko je našega naroda v Ameriki, ki niso manj prepeljali se čez veliko lužo, drugo, kot samo slovensko. Iz Kranjskega v Ameriko pa ni mala daljava!

Kar se pa tiče znanstva, so pač besede: "slovensko "spraho" se ne pride daleč, pomenljive. Toraj pri vsem tem, da nam mora biti narodnost sveta, stremimo po vednosti. Znanstvo je kapital, kterega ti nihče — iztrgati ne more.

Le predstavljajmo si položaj, v katerem se nahaja naš rojak ob svojem prihodu v Ameriko. Z mučen od dolgo vožnje čes široko morje, sede v New Yorku na vlak, da ga poseve v njemu nepoznan ameriški svet. Kake občutke mora izseljeno imeti! Resnici na ljubo bodi omenjeno, da imamo v

Ameriki več svetločih slovenskih naselbin, toda kaj potem, če nakrat zastane delo po tovarnah, rudokopih i.t.d. Ni li to pomisleka vredno?

Kjer je 2 — 3000 Slovencev, tam je gotovo glavni dotok izseljencev. Povod temu je zdaten pritisk na višjino cene dela. Stara je pesem, da kjer začne presegati ponudba delavne moči nje delo — cene padajo.

Če kakih slučajev imamo v novi naši domovini v izobilju. Je li tedaj modro in dobro, da sili vse v večje slovenske naselbine? Nikakor ne! Nikar se ne boj Amerikancev, poldi med nje, če ti le količkaj znaš jezikla to dopušča.

Kako tem odnošajem okom priti, vzi si je "Glas Svobode" tudi v nalogo. Skušil bo posredovati med delodajalcem in delavcem, Slovence — rojakom. Vodil ga tje, kjer je več dela, sploh vsakem oziru mu pomagat do dobrega zaslužka.

Vemo dobro, da je ta naloga — naloga velike važnosti in ne manj odgovornosti, toda umno delovanje nas dovede in mora dovesti — k cilju. Vsak korak, katerega se na tem polju stori naprej, je velepomemben.

To da sklepate, da so slovenski časniki v Ameriki živa potreba. To delo je — plodonosno delo njih za narod.

Kaj pa ideja velike ameriške — slovenske naselbine? Tu ne mislimo dosedanje naselbine, temveč kajenje v širšem pomenu besede, kaj si bila prva stvar umno kmetijstvo in zatem se te drugo.

Stvar je resna, trudopolna in s žrtvami obsežna, toda dosegljiva s vstrajnostjo in s žilavo podjetnostjo. Stem bi pridobili Slovenci v svoj blagor veliko moč, kakor so je dosegli vse okoli vsi drugi narodi. Mogoče, da pride čas, ko se bo tudi to še razmotrivalo.

Načelo novega lista "Glas Svobode": Nikdar nazaj, vedno naprej, pa bodi tudi načelo slehernega Slovence k vstrajnosti za izboljšanje gmetnega stanja.

"Glas Svobode" peti ali šesti slovenski list v Ameriki?

Do danes imevali smo, oziroma imamo Slovenci v Ameriki, če ne vštavamo prvega ameriško — slovenskega humorističnega lista: "Mokito" — 5 časopisov in o "Glas Svobode" morali bi reči — šesti.

Zakaj pa tega ne storimo, vprašate?

Da, to je jako kočljiva reč! Šestiga imenovati, še nečemo, petiga pa ne smemo. To vam je zopet uganka, kaj ne? No, pa bodimo zastopljivi!

"Mir" namreč, boleha že dolgo časa in trpi vidno na umu. Svoj čas obolel je tako hudo, da je moral celo za dva tedna v posteljo. Splošno mnenje ga je že mrtvim obsodilo, toda vstal je in izšel kot "novi Mir" v "novi obliki".

Kakšna je ta "oblika," ne bomo obširno razlagali, le toliko zabeležimo, da je "novi Mir" najmanj desetkrat slabši od prvotnega.

No, pa je še šlo — dragi Mir — dokler nisi ustrelil glavnega kuzla in doma pozabil drugo polovico

svoje 35. številke z dne 12. m. m., ter svoje čitatelje pital z izgovori in lepimi besedami. Drugi poskus k napredku, obnesel se je istotako v znamenju — protinu propadlega trupla brez glave.

Da se "Mir" več kot meša, pokazala je štev. 36 z dne 19. m. m., v kateri piše doslovno: Amerika. Grozna nesreča je zadela nova pokrivala za orožnike. V Avstriji i.t.d.

Odkar svet stoji, še nismo slišali temu jednakega. Pa še ni vse, Mir ima vedno poln koš otrob na razpolago. Vsak list je slabši od prve izdaje. Kam bi zašli če bi morali z Mirom mlesti vedno enake otrobe.

Z ozirom na ta kratki oris Mira v "novi obliki", smemo vsekakor dvomiti glede števila slovenskih časnikov v Ameriki. Sleheri dan čujemo pritožbe in prav nič nam ne bo žal, če list "Mir" makari za vselej preneha izhajati. Saj se ga že vsak Slovenec — Pueblčan sramuje. — Če pride "Mir" v prave roke, potem — "all right" drugače pa proč z njim!

Z današnjim dnem, stopi "Glas Svobode" v vrsto vže obstoječih slovenskih časnikov v Ameriki.

Pot, katero si je izdajateljstvo "Glas Svobode," izvolilo, je neovrgljiv dokaz, da list obstane in obstal bo. Kakor "Glas Svobode," mora iti vsak novo ustanovljen list korak naprej, kajti polje slovenskega časnikarstva v Ameriki še ni usahnjen — vir.

Le pogledimo v kakem neznosnem položaju se in naša slovensko ljudstvo, če ne bi imelo svojih časopisov. Bili bi pravi divjoti med Amerikanci, sploh drugimi narodi. Vsak vže obstoječih časnikov, ima svoje izvoljeno polje, kojega obdelovanje mu dela čast in širi zaupanje med narodom slovenskim. Da pa list "Glas Svobode" ne bo izmed zadnjih eden pokazala bo prihodnost.

Slovenskih časnikov v Ameriki ni nič preveč. Amerika je velika in na vsih krajih in koncih nje, raztreseno ljudstvo, katero treba buditi — voditi. Čast njemu, ki je nesebičen za napredek in blagor ljudstva! Če se bomo zavedali tega, kar se imamo, dosegli bomo še veliko več; toda le v združenih močeh, v slogi je — moč!

Naš narod je po večini delavskega stanu in če rojaka — delavca zanemarjamo, sebe — svojo kri zanemarjamo in to še celo povsem v drugem svetu, med nam tujimi narodi.

Vsak nov slovenski list v Ameriki, mora služiti v to, da se poteza za pravice svojega naroda in olajša usodo priseljenca — rojaka. Ni treba še posebej povdarjati, da bo hodil "Glas Svobode" vedno po ravnomarju zaznamovani poti.

Slovenski priseljence vidi v Ameriki polno novih stvari, katerih projektar ni videl in ne slišal o njih. Vsi politični, vsi družabenski, vsi delavski odnosi so mu novi. On vstopi v ptuji, nepoznani svet, kateri mu seveda obeta obilnejše plačilo za njegovo delo, kakor v stari domovini.

S temi razmerami, odnosi novoga sveta i.t.d. se je slovenskim priseljenecem brž ko mogoče treba seznaniti. Čim hitreje se to zgodi, toliko boljše za njega in toliko gotovejši njegov obstanek. Da se pa z ameriškimi razmerami seznaniti, ne sme zanemarjati študije slo-

venskih časopisov. Toraj podpisajte dobre časopise, kajti s tem si tudi sami sebi kruh pečete.

Čitati pa se more z razumom in s premislekom, kajti če se kako besedo ne razume, bi znalo celemu stavku napačni pomen dati, kar bi bilo za list jako neugodno.

Trdno upamo, da bode "Glas Svobode" pri svojih cenj čitateljih našel glasni odmev in si v vsakem oziru pridobil njih priznanje.

Delavske vesti.

Malo dela.

Pueblo. Že nekaj časa sem, opazujemo, da je vedno več naših rojakov brez dela. Seveda temu se ni čuditi, če pomislimo, da so rudotopilnice, zdaj ena zdaj druga prenehale z delom in počasi odslavljale svoje delavce.

Marsikdo se je prestrašil pred malo časom, videč kar tristo odslavljenih delavcev, danes jih je pa celo že blizo tisoč brez dela. Strah je postal tako silen, da se jih je odpeljalo naših rojakov v staro domovino samo v enem dnevu 120. Dragi so odšli v druge kraje, toda kljub temu, je še 2 do 300 delavcev — Slovencev brez dela, kterega željno pričakujejo.

Strah za delo ni ravno prazen, toda vse eno: potolažite se, kajti ni več daleč čas, ko bo dovolj vsakega dela. Za zdaj pa svetujemo vsakemu, kateri je znanj Pueblce, naj se ne boji, dokler se razume ne strah. Kakor hitro pa se bo splošno, ne bomo zamudili vas obvestiti s tem.

Kar se tiče Filadelfije rudotopilnice, je istina, da vstavi delo za nekaj časa popolnoma, toda ne za vedno. Angleški listi so glede tega različnega mnenja. Eni pišejo, da je Filadelfija — rudotopilnico kupila tovarna za železo (steelworkski kompanija), drugi pa, da ostane vse pri starem. Pa naj bo že to ali ono, istina pa je le, da je Filadelfija rudotopilnica naročila za Pueblo povsem nove, moderne stroje in če je res odkupljena stara rudotopilnica, sezida se nova tik tovarne za cink. Stari stroji se izvažajo v Utah za uporabo slabejše rude.

Imamo pa še "steelworkski kompanijo", ktere moč ne bo še posebej tako hitro. Delajo se velikanske priprave, ktere nam bojo dale v kratkem dobrega dela in tudi zaslužka. Kakor čujemo otvori se del nove industrije že tekom meseca novembra in drugo začetkom spomladi. Dotlej pa ostanimo vsak na svojem mestu. Tudi v Ameriki ni več mogoče, si službo poiskati, kadar bi eden hotel. Minuli so časi — srečolova! Treba je prijeti za delo in se ga tudi držati, dokler nam ne zastijejo boljši dnevi. Teh pa ne dosežemo s samo besedo in tudi posamezen ni, ampak le s združenimi močjo.

V zadnjem trenutku pred tiskom smo čuli, da pride Filadelfija rudotopilnica v kratkem zopet poslati. Kaj je na tem istine, ne vemo, poročali pa bomo, kakor tro zvemo kaj zanesljivega. Varna za žico se otvori ista kmalu. Dela bodo tedaj daleč bolj zanimiva.

Rojaki naravnost se pripravite! "GLAS SVOBODE."

"Glas Svobode"

Prvi svobodni list za slovenski narod v Ameriki. Izdajatelj in urednik: MARTIN V. KONDA FRANK M. MEDICA

"Glas Svobode" izide vsaki četrtki in velja za Ameriko: za celo leto \$1.50 za pol leta 75c

ZA EVROPO: za celo leto --- kron 10 za pol leta --- kron 5 Posamezni list po 5 centov.

"Glas Svobode"

[THE VOICE OF LIBERTY] Is Published every Thursday, by "The Glas Svobode Publishing Co" Pueblo, Colo.

"Glas Svobode"

[The Voice of Liberty] is the only labor paper West of New York, published in the Slovenian Language.

Subscription \$1.50 per year. Advertisements on agreement.

Oglasil po dogovoru. Dopisi naj se izvole frankovati. Pri spremembi kraja naročnikov prosimo, da se nam blagovoli naznaniti prejšni in novi naslov bivališča.

Denar naj se blagovoli poslati po "money order" ali pa v priporočenem pismu.

Naslov za dopise in pošiljate je sledeči:

"GLAS SVOBODE" 1231 Taylor Ave. Pueblo, Colo.

Mestne in druge novice. Zamorec ustrelil belega.

PREPREČENO LINČANJE.

Pueblo. — V soboto 11. t. m. zvečer ob 48 uri, prišel je zamorec William Lawrence, v "Chicago Liquor House" in zahteval od natakarja starega Henrik Goldsteina, zganje. Natakar ga mu je seveda natočil in si pri plačilu vračnil postavnih 15 centov, kar pa ni bilo všeč zamorecu in zahteval močnim glasom se 5 centov nazaj. Gospodar, kateri je ravno prišel na pozorišče in zvedel kaj je prepiru vzrok, potisniti je hotel zamoreca skozi vrata na prosto, toda ta ga udari po glavi tako močno, da je kar skupaj padel. Natakar to videvši, skoči na zamoreca, da bi ga zgrabil, a ta potegne hitro samokres in z besedami: zljaj mi je pa zadosti, ustrelil dvakrat na natakarja. Prva krogla zadela ga je v desno ramo, druga pa ravno v srec. Z besedami: "O moj Bog ustreljen sem", grudi se mrtev na tla.

Zamorec steče nato pri stranskih vratih na prosto, da bi se odtegnil zasluženi kazni, a zmotil se je. Službojci redar, kateri je bil od gostilne slučajno le par korakov oddaljen, slišal je takoj prvi strel, skočil proti oni strani in prišel ravno do vrat, ko je zamorec vnu planil. Brez pomisleka ga redar trlo zgrabi, toda skoro gotovo bi mu zločinec ušel, da ni dobil v svojih tovarših, ktere je hrup pred gostilno privedel, pomoči. Nemudoma so odpeljali zamoreca, kjeri buti se je bilo najhujšega.

V Washing- tonu poka.

ODSTOP HENDERSONA.

David B. Henderson, prvi zbornični govornik v Washingtonu in glavni mož republikanske stranke je ravnokar izjavil, da nikakor ne sprejme več izvolitve v kongres. Ta izjava ljubljence republikanske stranke vplivala je na to, kakor strela iz jasnega neba; razdraženost je velikanska, — to vse kažejo že sama pogajanja prvih voditeljev republikanske stranke. Nekateri mislijo, kakor Hanna, Babcock, Platt, Cannon in Littlefield so izjavili, da niti ne verjamejo, da bi Henderson resno mislil s svojo odločitvijo in Roosevelt naš potujoči predsednik meni v svoje prsneti jez, da je Hendersona dejanje — otročarija prve vrste. Zahteval je celo brzobjavo od Hendersona, da prekličie svojo izjavo. Vse ziman

Puebli pred nekako 24 leti. Sila je to strašna smrt in je še živo v spominu vsakemu, kateri se je onega linčanja udeležil. 24 leta je pa že dolgo in morda se zopet skaže mo po tolikem času.

Nesreča na Bessmerju.

V petek 10. popoldne je strlo na Bessmerju roko-rojaku Al. Zupančiču, doma iz Dolpojskega. Peljal je namreč drvo čez železnično progo ravno ob trenutku, ko je privozil vlak. Dva na vozu sedeča, odskočila sta že v zadnjem hipu in ušla smrti nevarnosti, a ne tako Zupančič. Padel je pod vlak in strlo mu je roko. Voz je seveda popolnoma zdrobilo in onega konja ubilo. Čudno je le, kako je smrti ušel.

"Mir preselil?"

Kakor čujemo iz gotovega vira, se preseli uredništvo "Mira" v par dneh v St. Mary's Church (v slovensko farno cerkev). To se nam vidi jako čudno, ne toliko iz ameriškega stališča, tembolj pa z ozrom na našega bogaboječega gospoda župnika.

Kegljišce imamo že v cerkvi, dvorano za ples tudi, zljaj v kratkem uredništvo umira — pardon — Mira i.t.d. Pa naj le eden reče, da ne napredujemo Pueblčani!

Kaj porečejo k temu farni možje, bomo šele videli! Naš gospod župnik je res sila čuden — patron.

Zadnje saboto je izplačala "steelvorksa kompanija" za mesec september 260.000 dolarjev svojina delavcem, tedaj \$40.000 manj, kakor v mesec avgustu.

NA NASLOV UREDNIŠTVA "MIRA."

Bodite že vendar enkrat previdni in ne počite od dne do dne hudobnejše slovenski jezik.

Če se že ne morete obrniti tiskovnih pomot, odpravite vsaj one, da se bo soglašal stavek s tavkom. Hočete slaviti gospoda urednika, da i Vi ne razumeste Vašega lista? Ste li že videli slovensko solo od znotraj? Neverjetno! Sicer ne bi tiskali takih kozlov, kakor jih tiskaste odkar izhaja "Mir v novi obliki."

Ga ni rojaka — Slovenca v Puebli, kateri se ne bi smejal Vašemu pisarjenju. V roke ne vzame Mira, da bi ga čital — ker ga ne razume izven onega, kar direktno v napravnem slogu prepisete iz drugih časopisov — pač pa, da žalostno z glavo zmajejo eni in burno smejejo drugi.

Če vam že drugo ne gre v glavo, varujte si vsaj svojo čast in ne zapravljajte si jo v časopisu, kterege vodstvo razumeste toliko, kot zajeo na — boben. Previdnost je dar božji, bodite tedaj previdni.

Na svidenje prihodnji!

Novi trusti.

TRUSTI ZA IGRAČICE.

PAWTUCKET, R. J. — V kratkem se ustanovi nov trust za igrče. Posvetovanje se vrši med 40 tovarnarji. Ena tukajšna tvrdka, ena največjih v državi je že naznamila svoj pristop v trust. Združeni kapital presega že sedaj svoto 10.000.000 dolarjev.

TRUST ZA RIBE.

SAN FRANCISCO. — Tukajšni veletrgovci za ribe so se zjediniili v nekaki trust, da onemogočijo vsako konkurenco v tej stroki. Ribiči bodo stem prisiljeni, ozirati se samo na veletrgovce in nile več prodajati malim odjemalcem. Da se bodo na ta način vzvisale cene ribam je gotovo. Slednjič bo cela Amerika en sam trust.

LEPE RAZMERE.

V nekem pismu na "Sun", naperjeno proti Mitchelnu, predsedniku unijahkih družb in proti stavki premogarskih delavcev, razkrilo se

Henderson gre in še ne vrne več.

Vzrok tega prevrata je važen za vladujoče razmere. Že pred nekim časom se je razdelila republikanska stranka v dva tabor. Eden od teh dveh je za absolutno gospodarstvo trustnih baronov in drugi del za zboljšanje gospodarskih razmer in za znižanje življenskih potrebščin. Henderson, kateri zastopa državo Iowa, je odločen pristati prve stranke. Ker se pa zapadne države približujejo bolj nasprotnim vrstam in je že marsiktero polenčko padlo pod nogo trustom, dozdeva se mu, da je — nemogoč, to je, da pri volitvah propade, kar bi bila za njega velika sramota.

Naj pa že bo, kar hoče, istina je le, da je Hendersonov odstop vlepomemben za republikansko stranko. Ne toliko, da se ravno odtegne oseba Hendersona, toliko več pa, da je notranja razprtija v republikanski stranki vsim pred očmi.

Posebnost v tej dnevnici novice je pa ta, da se je obelodanila ravno ob času puhlih — pristranskih govorov predsednika. Že več tednov je se revež trudil in stem, da je nastopal proti trustom, metal ljudstvu pesek v oči in sedaj vse — za — stonj. To je v istini, Hendersona največja otročarija, on bo vzrok če se ne vresničijo predsednikove nakane. Toda, kar se zgodi se vsaj začasno ne da več popraviti.

Mogoče je, da se ob odstopu Hendersona povzdigne demokratska stranka, ali gotovo ni, saj demokracija se vedno tavnajo okrog brez pravega načela. Sicer pa ni, ne ena ne druga glavnih strank dosti prida. Obe štiti že prestari in — počitka, če ravno ne zaslužnega, jima tudi mi želimo. Ni več v daljavi — čas, ko se bode rešilo naše socejhalno vprašanje. Duh prave demokracije naj vstane in potuje kraja do kraja.

Prepričani smo, da se ne bodo uresničile besede rimsko — katoliškega škofa Ryana, kateri je rekel v St. Claudi, Minn.:

"Priznavam, da je rimsko — katoliška cerkev nestrpana, to je, da uporablja vsa možna sredstva, da iztrebi krivoverstvo, greh i.t.d. Kadar bodo v Ameriki katoličani v večini, — kar se zagotovo zgodi — potem bo konec svobode v Združenih državah ameriških"

Jako pomenljive besede! Vse prav in hvalevredno, da se širi nauk Kristusov ali preč z nakano, nam izrgati še to malce svobode. Sicer pa izjavljamo s Taljanom vred: "Vederemo!"

Novi trusti.

TRUSTI ZA IGRAČICE.

PAWTUCKET, R. J. — V kratkem se ustanovi nov trust za igrče. Posvetovanje se vrši med 40 tovarnarji. Ena tukajšna tvrdka, ena največjih v državi je že naznamila svoj pristop v trust. Združeni kapital presega že sedaj svoto 10.000.000 dolarjev.

TRUST ZA RIBE.

SAN FRANCISCO. — Tukajšni veletrgovci za ribe so se zjediniili v nekaki trust, da onemogočijo vsako konkurenco v tej stroki. Ribiči bodo stem prisiljeni, ozirati se samo na veletrgovce in nile več prodajati malim odjemalcem. Da se bodo na ta način vzvisale cene ribam je gotovo. Slednjič bo cela Amerika en sam trust.

LEPE RAZMERE.

V nekem pismu na "Sun", naperjeno proti Mitchelnu, predsedniku unijahkih družb in proti stavki premogarskih delavcev, razkrilo se

je dejstvo, da je bila pomožna policija v okraju stavek, sestavljena po večini iz visokošolcev. Nabija — joči se ravno na počitnicah so to službo toliko rajši sprejeli, da so mogli pokazati svoje junaštvo. Ker so se pa sedaj visokošole pričele, morali so nadebudni učenci vednosti, zapustiti svoje častno rokodelstvo. To je pravi vzrok, zakaj velikomestno časopisje išče zdaj nove enake postopake, da jih pošlje v okraje stavk na uboge delavce — trpine.

In enako policijsko — dijaštvo naj bo "cvet svobodnega ameriškega ljudstva?"

Vabilo na narčbo "Glas Svobode".

"Glas svobode" novi slovenski časnik na svobodno — napredni podlagi, čuval bo koristi slovenskega delavca, sploh celega naroda slov. v Ameriki. Zastopal ga napram njega iskoriščevalcem in ščutil po svoji moči. Pisan pa bo vsikdar v enem in istem duhu in vedno spoznamljenjem ljudstva samega.

Kdor pa "Glas Svobodi" pomaga, sam sebi pomaga in kdor želi "Glas Svobodi" kar največ vspeha, naj mu hitro priskoči na pomoč. To že sami dobro razumete, da je vsako še tako neznamno podjetje podarjeno ogromnim stroškom. Toda vsako drugo podjetje da tudi takoj v začetkom, vsaj mali dohodek. Kaj pa list? Kje je tu iskati dobička? Ni li le ščit rojakov svojih in navezan le na njih male podpore, katere se jim stokrat z listom poplača? In beseda "Glas Svobode" ne pomaga vže, da hoče biti prava luč — svobode in pravice?

Toraj dragi rojaki na noge in vsi se brez izjeme naročite na Vaše — glasilo. Kolikor boljše gnotne razmere, toliko vspenejše bo zastopal "Glas Svobode" naše koristi.

Čast vsim onim, kateri ne bodo čakali s odzvanjem temu vabilu, pač pa zadovoljno stakojšno naročnino — predplačljino priskočili izdajateljstvu nista las pomak.

IZDAJATELSTVO

Ima trdno voljo, premagati vse zapreke, katere bi mogle delovanje "Glas Svobode" ovirati. Iz Vaše strani je tedaj odvisn če hočete, da pebo ves trud zaman.

NAROČNINA STANE:

za celo leto ----- \$1.50 za pol leta ----- 75c

Denar pošljite z denarno nakaznico (money order), ali pa v priporočenem pismu (registered letter).

ZA EVROPO STANE:

za celo leto --- 10 kron za pol leta --- 5 kron

Denar naj se blagovoli pošiljati po poštnih nakaznicah (Anweisung).

Naslov je:

"GLAS SVOBODE" 1531 Taylor Ave. Pueblo, Colo. U. S. AMERICA.

Rojaki v stari domovini, kateri si želijo v Ameriko, naj bodo prepričani da jim bomo na zahtevanje pojasnili natančno vsak položaj. In jih prišedše semkaj vodili po pravi poti.

Izdajateljstvo

"GLAS SVOBODE".

POZOR.

Naznamjamo, da smo poslali list vsim Slovincem po Californiji, Montani, Coloradi, Pensilvaniji, Minnesoti i. t. d. sploh na vse kraje Amerike. Ker pa nismo vedeli od nekaterih natančen naslov, se bodo listi toliko časa hranili na pošti, dokler ne pridejo dotičniki po nje.

Komur pa pride "Glas Svobode" v roke, naj blagovoli to naznamiti svojim znancem ti zopet svojim i. t. d., da gredo tudi po svoje časopise na pošto.

Kdor pa sploh ne dobi lista in se misli na njega naročiti, naj se oglasi in poslati mu ga bomo kar najhitreje mogoče. Imamo namreč v zalogi za razposlati še do 100 listisov.

Ob enem prosimo vse one, kateri menijo da jim ne vemo natančnega naslova, da nam istega naznamijo že za prihodnje list.

Pozor Slovani!

One kateri potujejo po Ameriki ali v staro domovino, vljudno vabiva, da se zglasijo najprej pri naju. Imava zastopstvo vsih črt (kompanij) in sva prepričana da si prihraniste par dolarjev, če se na naju obrnete: za vozne listke — (tikete). Nespametno je misliti, da ne boste pri svojih boljše postreženi kot pri tujcih.

Imava tudi posredovalnico (EMPLOYMENT AGENCY) za delo in službe. Pri naju dobiste za gotovo vsake vrste dela, plača od \$ 2.10 do \$ 3.75 na dan. Pošiljava ljudi na vse kraje po Ameriki, slehernega na svoje dobro mesto. Toraj Slovenci rojaki in vsi drugi Slovani poslužite se naju glede potovanja in posredovanja dela. Za mnogostevilni obisk se vljudno priporočava.

RUDOF SAJE in JOHN VUKŠINICH
IMEJTELJA

Grove Saloon - a

306 S. Union Ave. PUEBLO, COLO.

Točiva vedno sveže pivo in vsakovrstno najboljšje žganje. Obiščite naju pogostoma, boste bili vedno popolnoma zadovoljni.

Grove Saloon je edina slovenska gostilna v mestu. NA SVIDENJE!
SAJE & VUKŠINICH

The Globevill Exchange 16 to 1

Max Malich, LASTNIK.

Slovincem, sploh Slovanom priporočam svoj lepo urejeno gostilno kjer točim vedno sveže pivo in dobro žganje.

Nadalje posečajte mnogostevilno mojo lepo urejeno mesnico, kjer je dobiti vedno sveže meso.

MAX MALICH
183 N. Pennsylvania Ave. DENVER, COLO. Telephone 2441.

MARK COAL CO.

prodaja vse najboljše vrste premoga:

Canon Prepared.	Picton
Canon Lump.	Maitland
Canon Nut.	Walben
Chestnut.	Robinson
Steam and Blacksmith Coal.	

Trdi premog razne veličnosti. Naroči pri nas.
TELEFON 1. 684
Na vogalu D and So. Union Ave

Zdravnik

CHR. ARGYR

1210 BERWIND AVE., TELEFON: Black 62.

Disarna je odprta dan in noč. Mikroskopska preiskovanja, opazovanje in preiskovanje vode i. t. d. Govori se: SLOVANSKO, ANGLEŠKO, NEMŠKO, LAŠKO, FRANCOSKO, TURŠKO in GRŠKO.

PUEBLO, COLO.

00 000000000000000000000000

o SLOVENC! obiščite fotografu o o Fred S. Wagnerja, kjer vam o o postreže rojak Makso Bajec. o o Najlepše fotografije po zmer. o o no nizkih cenah. Za dobro o o delo jamčimo. o o 223 South Union Ave. o o in "C" ceste. o o 00 000000000000000000000000

The Star Restaurant.

Hrano dobiš na dan teden ali mesec. Postrežba na domu in čez cesto. C. W. Harding, lastnik.

McMAHON & COLLIER.

Pogrebznika.

Po dnevi in po noči diprto. Dobra postrežba in po nizki ceni. Delujem tudi največ pri SLOVENCIH, sploh SLO. VANIH.

Corner D. and South Union Ave. PUEBLO, COLO.

ORIENTAL BAR and CAFE

223 South Union Ave. L. L. GRAY lastnik.

JOHN SNEDEC

817 East B. Street, PUEBLO

Dr. STONE

zobozdravnik.

Najboljše delo in najnižje cene. 102 Central Blk.

Priporočam svoje izvršno GRO CERIJSKO blago Slovincem Hrvatom in drugim Slovanom Najboljše blago in najboljša postrežba. Svoji k svojini

Jachetta & Nigro

720 W. 4th St. PUEBLO, COLO
Prodajamo najboljša kalifornijska vina

Ureh Papes

115 Northern Ave. Pueblo, Colorado. Priporočam c. rojakom svoj SALOON

je najboljše in najčistejše pivo. Geo. Jackson agent.

GOLDEN BEER

Bessemer Furniture Company.

1213 Evans Ave. KUPUJEM POHISTVA IZ DRUGE ROKE IN PLAČUJEM NAJVIŠJO CENO.

PUEBLO NOVLTY WORKS

310 Main St. PUEBLO, COLO.
Prodajamo in popravljamo kolesa, puške, satokrese, britve in žepne nože. Delamo pešte iz jekla in gumna. Imamo tudi "trade checks."

Board of Trade Liquor House.

Prodajamo najdelebo in drobno. Če na debelo, obni se na gosp. Calign ali pa kar za omenjeno tvrdko. Imamo 9 let staro "žganje", kupica 10 c. Izvršno vino in smodke. Slovincem se priporočam! SAM HONIG 180 S. Union Ave. PHONE 141 black.

Otto Ziese

Taylor Northern Ave.

Evropejske in druge vesti.

Z BALKANA.

Znani so dogodki na Balkanu, in kako je vse napeto v turskem carstvu.

Trepa je le male iskre in splošna vataja je gotova. Albanci vzemirajo dan za dnevom mirno potujoče, tako, da bi bil skrajni čas temu odpomoči; toda Turki se za to dosti ne zmenijo, oziroma imajo strah pred divjim narodom. Pač oblegajo zlat albanskega vodjo Izo Boljetina, ki je povzročil demonstracije proti ruskemu konzulatu v Mitrovici, v njegovi trdnjavi, toda kak boče vseh, bomo se le videli. Istotako poročajo iz Cetinja, da se v okraju Ypek napadi Arnavtov strašno množe in ponavljajo. Samostan Dečani so oplenili. Višjega duhovna Raduloviča so Arnavti na cesti napadli in mu odvzeli ves denar. Srba Makumoviča so ujeli in le proti visoki odkupnini izpustili. Macsolonski odbor zopet, tako se čuje, misli izzvati splošno ustajo.

Vse to vzemirja silno Turčine in povsem se sultana, da ne more "bolni mož" več mirno spat.

DVOBOJ.

PARIS, FRANCOSKO.—Osodepolni dvoboj izigral se je danes zjutraj v bližini Versailles. Dvobojevala sta se Nicengiewie in Belkiewic, oba Slovana—Polaka. Takoj pri prvem strelu, padel je smrtno zadet Belkiewic; krogla mu je šla skozi glavo in prenešen v bolnišnico, je izdihnil svojo dušo. Oba sta bila sinova imovitih starišev in poslana v Paris le, da se tamkaj naučita francoščine. Vzrok dvoboju bil je jako malenkosten. Po nekem prepiru namreč, ni hotel podati eden drugemu roke. Oba sta bila še le 20 let stara. Ubogi stariši!

V Novem Sadu se je vršil velik shod Srbov, katerega se je udeležilo nad 1000. Razni govorniki so obsojali z najostrejšimi izrazi demonstracije in izgrede v Zagrebu. Sprejela se je resolucija, ki izreka vladi nezaupanje, ki graja policijo in vso zagrebško upravo, kjer se Srbi baje sistematično zatirajo in preganjajo. Resolucija se pošlje ogrski vladi in cesarju. Srbskim poslancem pa se je naročilo, da dobe užaljenim Srbom zadoščenje. Red se ni kalil.

BOMBARDIRANJE V OLOMUCU.

V Olomucu na Moravskem, vršile so se 18. t. m. volitve za predsedništvo v trgovsko zbornico. Na eni strani Nemci na drugi strani Čehi, bili so odločilni boj. Mogoče je, da bi Čehi prodrli svojim kandidatom, ali preveč so računali na nemško poštenost. Nečuvno so ti sleparili in ogroženi so Čehi zapustili dvorano. In prostem so hitro napravili nekakšne iz: amonjaka, soliterja in živega vapna, ter metali skozi okna ohole Nemce. Ti se seveda, iso upali iz palače, še le, ko so se Čehi odstranili, popihali so jo tdi oni vsak na svoj dom.

Kdaj bomo vendar čakati, da se bode v Avstriji tdi Slovane spoznalo enakopravnih.

Grozni orkan je divja 27. p. m. po Siciliji (Taliansko) sosednjih obokih in morskem nabrežju. Povzročil je nepopisne škode. V Batauniji je porušil celo hišo. Modici je ubitih več oseb. V Siciliji je izstopila reka ter odnesla oč hiš, pri čemur je ponesrečilo 3 oseb. Vseh skupaj izvelekli so že 20 mrtvih izpod razvalin. Sodi se da je v celnem ponesrečilo nad 500 oseb. Škoda se ceni na 50 milijony lir. Vasi ob znožju vulkana Ete je orkan v pravem pomenu besede pobril in odnesel strehe protinorj. Vzroki orkana, so skoro ptočno podzemski, a se sodi dli, e so

je prigodilo v planetih nekaj nenavadnega.

2 1-2 milijona mark za manever. Pri Budigenu blizu Frankobroda so se vršili nedavno topničarski manevri, da se pokušijo novi Krappovi topovi. Manevri so stali 2½ mil. mark, večino stroškov prevzame tvrnika Krupp.

Slabi dijaki niso vselej najslabši delavci v praktičnem življenju. Navadno se nočejo učiti latinskega in grškega jezika dijaki, ki nimajo nagnenja do naravoslovskih znanstev. Linne, Liebig, List in Darwin so bili zanikerni dijaki, ali tem večji in slavnejši učenjaki.

Vesti iz stare domovine.

Velika nesreča na Martinovi cesti. V ponedeljek 30. septembra zvečer okoli pol 6. ure, sta se na križišču Martinove ceste in Jenkovih ulic srečala Ranzingerjev voz za pohištvo in voz Puntigamske pivarne. Oba voza sta bila težko naložena. Konji Puntigamske pivarne so se Ranzingerjevemu vozu ustrašili in zavili v Jenkove ulice. Radi hudega strmeca je voz porinil konja v hrastovo orajo Kržanovega vrta. Konja sta se spela na zadnje noge ter s trebuhu obvisela na ostri ograji in na vejah hruske na vrto. Lepa konja sta morala strahno trpeti, ker je šla od njiju kri ter sta bila ranjena na nogah in trebuhih. Remeljni oraje so se zabodli konjem v život in veje drevja so ju za noge in gobce držale kvišku. Konja sta strahovito hropela in bila okoli sebe kakor besna. Ljudje so morali ograjo prežagati in presekatii ter posekati hrusko, da so rešili enega na globoki vrt, drugega pa so morali dvigniti in poriniti nazaj. Med občinstvom je vladala silna razburjenost. Vse je kričelo in jokalo. Sodi so leteli z voza. Seveda je bil promet docela ustavljen. Kriva nezgode, ki bo veljala bržčas konja, ki sta težko ranjena, je samo cesta. Jenkove ulice so mnogo preozke, da se vozovi vedno le z veliko nevarnostjo obrnejo iz Martinove ceste. Strmec je prehud in naravnost vaščanski. Po Martinovi cesti vlada vedno velik promet vozov, zato je treba nujno, da se Martinova cesta razširi. Na obeh straneh je dovolj vrtov, in bi posestniki odstopili svet. Pri nezdgi, pri kateri se je nabrala silna množica, ni bilo nobenega redarja. Na Martinovi cesti se primeri vsak hip kak nezgoda ali pa se razgraja. Po noči in, zlasti ob nedeljah, nikdar miru. Potrebno je torej, da je ondi stalno redar, ki bo po dnevi in po noči redno in zanesljivo na svojem mestu.

V Ameriko se je 1. oktobra odpravljalo z južnega kolodvora v Ljubljani 160 oseb. Največ je bilo Hrvatov.

Pretep med Hrvati in Italijani. V Benčinu, (Beocinu?) je nastal med ondnotnimi hrvaškimi in italijanskimi rudarji pretep. Hrvatje so baje zažgali Italijanom barake. V pretepu so bili štirje Hrvatje in dva Italijana ubiti.

Ana Seurat in njeni snubači. Kakor znano, je vzela odgoviteljica Ana Seurat na Dunaju, rodbini, pri kateri je pret službovala, iz zaprte kasete več sto goldinarjev, radi česar je bila zaprta. Toda potrošniki so mlado in lepo dekle enoglasno oprostili, ker so verovali njenim zatrjevanjem, da je izmaknila denar v trenutku hipne blaznosti, a se je potem sramovala vrniti ga. Minilo je tega jedva 14 dni in srečna odgoviteljica je imela v tem kratkem času—18, recit osemnajst snubačev—dekandev, kate-

re mika ali odgojiteljica "hipna blaznost", ni njeno poželjenje po tujem blagu, ali pa morda njena popularnost. Resnica je, da je do brosično dekle v veliki zadregi ter v skrbeh, kajti razdeliti mora med svoje snubače najmanj 17 kosaric, "a katerega naj osreči?" To vprašanje je sedaj njena glavna muka.

Neuslišana prošnja tržaških Slovencev.

Kar se je malone pričakovalo, se je zgodilo. Prošnja Slovencev v Trstu za dovolitev prepotreb-nih slovenskih sol v mestu, bila je od naučnega ministristva odbita.

To je prava nesramnost avstrijske vlade in vnebojpijoča krivica napram prizadetim Slovencev—bratom našim ob Jadranskem morju. Nemška Avstrija pač ni vredna gorke ljubezni v nji živčih Slovanov, toda prišel bo gotovo čas, ko bo uvidila vlada, da treba drugače postopati, če hoče imeti v Slovenih zveste podanike in močno uporo.

Nam ameriškim Slovencev, pa naj bodo rojaki v stari domovini za vzgled in bodimo tudi mi krepostni v boju za narodnost in za zboljšanje gmotnega stanja.

Prestop k protestantovski veri.

Mera je polna! V Jesenicah na Gorenskem so prestopile pred kratkem štiri rodbine z 18 osebami od rimsko-katoliške cerkve k protestantom. Religiozni akt je vodil evangeljski župnik g. Jaquemar iz Ljubljane. Več drugih obitelj je izjavilo pri tej priliki, da storijo isto. To je sad hujskanja župnika Ščinkovca in brezaktnosti škofa Jegliča.

Tu se vidi, kam vodi duhovniška nestrpnost in brezaktnost. V stari domovini so razmere pač že take, da ne pozna v mnogih službah brata. Kje tiči rešitev tega, narod poglavljivega boja, se ne da še določiti in Bog zna, če je najti odpomoček, dokler bodo "žlindroveci" iznemirjali in sleparili ljudstvo.

Korak naših jeseniških rojakov ne bo gotovo brez posledice in skoro se nam vidi, da je to le pričetek velike narodne igre, če ne bo krepke in hitre odpomoči.

Mi pa, ameriški Slovenci, živimo v duhu s svojimi brati onkraj morja in tako jim hočemo slediti korak za korakom v njih kulturnem boju: Naznanili bomo svojim cenj. čitateljem vsak novi dogodljaj svojih daljnih bratov.

Vinarji so ga izdali. Včeraj zvečer okoli 9. ure vstopil je na južnem kolodvoru v električni voz mlad fant, pri katerem je zapazil sprevednik, ko mu je plačeval vozni listek, mnogo vinarjev, med temi tudi nekatere plesjeve. Sprevednik je to povedal nekemu policijskemu stražniku, ki je fanta začel izpraševati, odkod da ima denar in odkod da pride. Fant je dejal, da je Vinko Velikonja, star 13 let in rojen v St. Vidu pri Celovcu, in da mu je denar dal posestnik Franc Homec v Grafensteinu, pri katerem je služil za pastirja. Stražnik je med tem opazil, da ima fant ženske črevle na nogah in ga je vprašal, odkod da ima, te. Fant je rekel, da jih je kupil v Kolodvorskih ulicah od nekega neznanega krošnjarja. Stražniku se je Velikonja le sumljiv zdel in vzel ga je seboj na stražnico, kjer se je zasliševanje nadaljevalo. Pri tem je priznal, da je v bližini Bolcana v neki cerkvi ulomil v pušico in ukradel iz nje okoli 30 kron. Z ukradenim denarjem se je peljal na Laško in odtam je prišel v Ljubljano. V zapora na magistratu pa je našel pajdaša, s katerim sta bila skupaj v prisilni delavnici v poboljševalnici in ta je izdal, da je Velikonja, dasi še mlad,

vendar že star tat. Tudi je stareji kakor je napovedal. Rojen je pri sv. Luciji pri Tolminu in ne na Koroskem, kakor je nalagal stražnika. Policija izročila je Vinkota Velikonjo deželnemu sodišču.

Radi nesramnosti so zaprli te dni vikarja v Dragunjanu abbeja Dunala, ravnatelja vrgajališča za katoliško mladež. Otroke, izročene mu v varstvo, je zlomil. Bil je fanatičen političen agitator.

Svojevoljno lakote umrl. Kmet Jakob Gächel, bivajoč pri Dunaju, je izginił že pred 14 dnevi. Ker je imel Gächel raka v črevih, so menili njegovi sorodniki, da se je sam usmrtil. In res so ga našli pred par dnevi mrtvega ob Rabi; umrl je svojevotjno od lakote.

Zagonetka iz oblakov. V vasi Honnef pri Kolinu nad Reno je padel v ponedeljek zrakoplov na tla, v čegar čolnicu se je našla samo kapitanova čapka. Čolnic je bil prazen tu ves okrvavljen. O zrakoplovcih in izviru bajna se ne more ničesar izvedeti.

Čitajte oglase.

Napredek Slovencev v Puebli je od dne do dne močnejši, tako, da boho morali spregovoriti v kratkem kaj več o tem. Za danes omenimo le g. Maks Bajca, v koji osebi dobimo kmali samostojnega slovenskega fotografa. Ob času se učil in napreduje jako dobro pri znanem fotografu g. Wagnerju, na koje-ga današnji oglas opozarjamo svoje čenjene čitatelje.

Opozarjamo tudi na druge oglase, kakor Simonich & Co. v mestu in dr. Vsak Slovenec v Puebli pose-ti naj omenjeno domačo dobro tvrdiko. Opozarjamo tudi na zunanje oglase, tako na Emil Bachmana, 523 W. 18th St. Chicago, Ill. Ta izdeluje vsakovrstne znake, ban-dere i. t. d. za društva. Delal je že za društva v Ely, Hibbing, in Chisholm, Minn.; Crocket, Cal.; Joliet, Ill.; Calumet, Mich. i. t. d. Bachman je rojen Čeh, tedaj naš brat. Podpirajte ga po svoji moči, ker je tudi vesten trgovec in ima od vsih strani priznalna pisma.

DRUŠTVENE VESTI.

Društvo sv. Petra in Pavla Pozilvja vse svoje ude, da se zanesljivo udeleže zborovanja vsakega 13. v mesecu v dvorani na S. Santa Fe Ave. št. 1207.

Nadalje vabi društvo k pristopu vse one, kateri niso še pri nobenem društvu, kajti: ne vemo ne ure ne dneva, kdaj nas doleti nesreča. V društvu je moč.

ODBOR

Bratsko društvo: "SOKOL" spadajoče k J. S. K. J. ima svoje redne seje vsako prvo nedeljo v mesecu v društveni dvorani 502 S. Santa Fe Ave.

"Sokol" je prvo društvo šilo v nastopu in s pravo, lepo slovensko uniformo.

K obilnem pristopu vabi vljudno odbor.

NAZDAR!

Stara povest.

Neki delavec sini nikdar hotel pri delu toliko časa vzeti, da bi svoje orodje pravilno nabrusil. Čez čas bilo je orodje tako skrhano, da ni mogel dotekati drugih delavcev in posledica bila je, da je imel delavec in delodajalec občutno zgubo. Orodje človeškega telesa so prebavni organi; ako so ti pokvarjeni, ne zamorejo točno delovati in posledica tega so: slaba prebava, zabasnost in nervoznost. Dobro je tedaj prebavne organe vzdržati zmiraj v dobrem stanu in to se doseže s Trinerjevim zdravilnim grenkim vinom. To vino odstrani zabasnost, vzdržuje slast do jedil, ojači živce, mišice in um in tako vzdrži moško in žensko za vsako delo sposobno. Bleda ženske dobe lepo zdravilo barvo in popolno zdravje. Dostopno v lekarnah in dobrih gostilnah. Dos. Triner, 799 So. Ashland St., CHICAGO ILL.

POZOR SLOVENI!

Dr. P. M. KUSMO

Ta je naseljen že dalje časa v Puebli, napravil je zdravniške izpite v Evropi na Dunaju in na vseučilišču: "University of the South". Je izboren zdravnik, več v vsakovrstnih boleznih. Zna tudi govoriti vse slovanske jezike.

Uradne ure so od 8. do 9. ure dopoldne in od 2. do 4. ure popotter od 7. do 8. ure zvečer.

Dr. P. M. Kusmo je vaše krvi. Slovani! podpirajte ga in obrnite se na njega v sili, on Vam gotovo pomaga.

217 S. Union Ave.

Telefon Red 751

SALOON

COR. D in S. UNION AVE.

OPOZARJAM TUDI NA SVOJ novi SALOON na 403 NORTHERN AVE., v kateri posluje Slovenec Joe Dragovan. Za obilen obisk se priporoča. PETER SLOBODNY.

PHILIP ZANG BRE

PH. J. HIL

Urad in pisarna cor. Dand & Lampkin

TELEPHONE 79.

Ta pivovarna dela pivo prve vrste in je edina čista piva delana v državi Coloradi iz samo Bohemien hopa in pa iz v državi Colorado pridelanega ječmena. PITE ZANG PIVO!

INO. NORRIS FURNITURE CO.

---trgovec---

000000000000 000000000
o s pohištvom, tapeti in razno vrstnimi pečmi o
o 223, 224, 228, 302 in 304 o
o Santa Fe Ave. o
o PUEBLO, COLO. o
o Imam v svoji službi Slovenca o
o Math Malenšeka. o
000000000000 000000000

KADAR BARVAŠ SVOJO HIŠO

rabi "Mountain and Plain Paint"

Nobena druga barva ji ni enaka: ta je najboljša in najbolj trpežna, tudi proti solncu in dežju, 40 različnih vrst barve ima v zalogi.

THE T. H. FOLEY LUMBER CO.
na voglu Northern & Elm St.

Morrisova agencija za za-varovanje posestva.

HENRY O. MORRIS /upravnik.
Soba 45 v Opera House.
TELEFON 408 "F" pobiralec najemnine. Posestva, domovja se kupujejo in prodajajo. Za izgube je odgovoren g. Morris sam.

Valley Barn

JEFF FITZPATRICK lastnik.
218 Main St. Pueblo. Phone 123

POZOR BRATJE SLOVENCI!

Zakaj bi trgovali s tujcem, ko lahko podpirate svojega rojaka, kateri Vas bolje postreže kot oni?

Pišite po veliki cenik in vzorec ZASTAV, ZNAKOV in BANDER prve slovanske tvrnike

EMIL BACHMAN
423 W. 18 St. Chicago, Ill.

Cenik in vzorec Vam pošljim na zahtevanje gratis. Cenik je tiskan v češkem, hrvaškem in slovenskem jeziku. Imam tudi za-hvalna pisma slovenskih društev.

MORILEC IN SPOVEDNIK.

(Povest.)

Bilo je leta 1793 v Dublinu na Irskem, ob eni uri po polnoči. Počasni korak se bližata dva mladenca pred mestju premožnejših meščanov. Tako sta vtopljena v svoje pogovore, da niti ne opazita ob strani stoječega nočnega mestnega stražnika, kateri jima začudeno z očmi sledi, hoteč reči: kaj pa ta dva četa ob tej pozni uri.

Počasi odkorakata in stražnik, ne zmeče se še dalje za njiju, se obrne na drugo stran in hoče oditi, toda nakrat začuje od ondot, kjer sta naša znanca izgubila zamolkli klic in potem je bilo zopet vse tiho.

Kaj je to, kaj pomeni ta zdlhlej kakor umirajočega človeka, se začudeno povprašuje stražnik.

Hitro steče v temno ulico držeč svetilko v roki in kar tu zagleda, bilo je nekaj groznega. Par korakov pred seboj vidi ležati na ulici nekega človeka v krvi. Bil je še mladenec in po obleki soditi, sin premožnih starišev. Čuvaj, stopivši bliže mu posveti v obraz in spozna sina imovitega trgovca v najlepšem delu mesta. Bil je že mrtev, kajti ostro orožje je ubogemu predrlo prsi na dveh krajih. Tu ni bilo več pomoči, toda dolžnost je — dolžnost. Brzi korakovi se oddalji k svojemu predstojniku, stražnem načelniku. Ta se ni malo prestrašil grozne novice to tembolj, ker je bil z mrtvim mladenčem v prijateljski zvezi in še prejšnji večer celo do 10 ure z njim skupaj v neki kavarni.

Nikakor mu ni moglo v glavo, kdo bi si bil ohladil jezo v krvi ranjkega prijatelja. Da ni padel v dvoboju, to je bilo očitno, ker meč v nožnici je imel čist in brez vsake kaplje krvi na njem. Da bi ga pobil na tla kak ropar, ni bilo mogoče misliti. Umorjeni je sicer imel sukno razpeto in telovnik razgaljen, toda pri njem so našli še dve uri, močnjček z novci na svojem mestu, lističa s papirji — s kratka, vse je pričelo, da morilec ni bil navaden postopač ali ropar.

Vse to je prevdaril policijski častnik, ne da bi mu padla kaka dobra misel v glavo. Vse prizadevanje je bilo zaman. Le toliko je bil prepričan, da tu se ni storil navaden umor, pač pa da je hudo sovraštvo omogočilo ta brezvestni — tolovajski napad.

Ta žalostna, grozna vest o umoru živahnega mladenca se je drugega dne raznesla kakor blisk po vsem mestu. Lahko si je misliti, kako je uplivala ta nesrečna novica na uboge stariše, ki so izgubili svojega jedinca in dediča. Policijski si je na vso moč prizadevala priti na sled morilcu. In res ni minil še dan, že se je zdelo zvitim zasledovalcem, da so hudodeljniku za petami. Izvedeli so zanesljivo, da je imel ranjki ravno tisti večer ko je bil umorjen, hudo prasko z nekim častnikom, ki je služil v francoski vojski. Ta prepričani bil prvi, že večkrat prej sta se bila zgrabila do hudega, tako, da se je bilo vedno bati, da pride do dvoboja. Vzrok sovraštva med njima je bil znan.

Bogati mladenec, sin premožnega meščana si je izbral nežno, dobro srčno hčer nekega imovitega tovarnarja in prosil jo je roditeljev za ženo. Nedolžna dekle ni še poznala ljubezni in gotovo bi se bil počasi priljubil ji sposobni mladenec, ki si je toliko prizadeval, da bi si naklonil njeno ljubezen.

V tem času pa začne k njenemu očetu zahajati neki francoski častnik, rojen Irec. Ko je nastopila na francoskem ljudovladu (republika), se je rajši vrnil v domovino, na svoj dom, kakor da bi služil krvavi zastavi. Bil je mož moškega a milega obraza, olikanega vedenja, izgovoren, priljuden in priljubljen v družbi; lahkomiselni sicer, ali vendar dobrega srca. Dobro si je znal pridobiti ljubezen in zaupljivost pri ljudeh. Tudi njemu je dopadla lepa hčerka bogatega tovarnarja in on bil istotako priljubljen nji in njenim roditeljem. To, je vso nado vzelo prvemu snubaču.

Ko je videl ognjeni mladenec, da so vsi njegovi naklepi zaman, odšel je častnik s svojimi sovraž-

two, čegar plamen je pridno razpihol v svojem srcu. Kar očitno je kazal o mnogih prilikah, da si želi maščevati se. Tako je bilo tudi pred ta večer v neki javni gostilni. Ko sta se bila do dobrega sporekla, odideta kmali eden za drugim na prosto.

Te okolnosti so zbudile sum in njega, častnika so unora obdolžili. Policijski se je držala sledu in prišla k njemu na dom. Preiskali so njegovo orožje in našli, da je bodalo njegovega meča zlomljeno. To je potrdilo še bolj sum vzlasti pa, ker ni hotel častnik povedati, kje in kako se je pobabila ost. Policijski je morala izpolniti svojo dolžnost, prijeli so častnika in odvedli v zapor, da tamkaj počaka svojo obsodbo pred porotniki.

Velik hrup je nastal v Dublinu, ko so zaprli stotnika francoske vojske, ker, dasi ravno ne iz bogate, bil je vendar iz poštene hiše doma. Imel je mnogo znancev in prijateljev, brat njegov pa je bil duhovnik, čegar pobožno življenje in gladka, srca vnamajoča beseda raz lece, je daleč slula. Častniku se sicer ni manjkalo sovražnikov v kljub temu, da so ga krasile mnoge prednosti, ki jih je zviševala gladka izgovornost in olikano obnašanje. Dokler je služil v vojski, bil je vajen redni delavnosti in gotovi kazni; v Dublinu pa ni bilo niti ene niti druge, zato se je polenil in začel pohajati po gostilnah. Iskal si je zabav in kratkega časa. Tako pohajkovanje brez opravka ga je mnogokrat zaplelo v razprtije z raznovrstnimi osebami. V takih prilikah pa je bil vselej prenegel, ni se znal brzdati.

Mati je bila vdova; iskreno je ljubila edina svoja sina. Mlajši William, vojak, bil je nekdanji njen ljubljenec, zdaj pa je vendar bolj cenila častitega duhovnika, dasi ni nehala ljubiti častnika. Toliko boljji je pa trgalo srce, ker ga mnogokrat ves dan ni videla doma.

Pohajal je, delal dolgove in razžalil zdaj tega, zdaj onega. Prosila ga je sama, prosil brat, naj bi vendar enkrat ofustil nečimerno pohajkovanje in pazil nase in na svoje dobro ime, s katerim se je smela ponasati ta rodovina. Silila sta ga celo, da bi poposil roke Mary, dražestne hčerke onega tovarnarja, kateri bi mu jo bil z veseljem izročil in sama Mary ogrevala se je za njega. Saj ji je ono usodepolno noč pod njenim oknom večno zvestobo obečal. Domenila sta se, da jo poprosi pri očetu precej drugi dan roke. Nato sta se ločila v trdi nadi, da postaneta v kratkem srečna zakonca in William ves drug mož.

Kako ga bo mati vesela in se nad njim radovala! Nič več ne bo nad njim grenke solze točila in mu nehvaležnost očitala! Sicer je bil on dobrega srca in kes njegov mnogokrat tolik, da si je že hotel celo življenje vzeti, da ne bi stem svoje matere še bolj žalil in jo mogoče prerano v grob spravil.

Ti in enaki občutki so ga navdajali, ko se je vrnal domu, kamor je dospel še le ob dveh polnoči.

A usoda! Ne enemu ne drugemu ne pride na misel kakó kruto bosta nje moč spoznala predno še enkrat solnce zaide!

Zelo se je zavzel drugega dne, ko je zvedel, da mu je umorjen protivnik za lepo Mary; to ga je močno ganilo. Skoro zmešalo bi se mu bilo pa, ko so po njega prišli in ga vrgli v ječo kot umora sumljivca človeka. Mnoge okolnosti so govorile zoper njega in to je dalo povod, da se je splošno sodilo, da ni nihče drugi umoril mladenca nego on sam. Nasprotno za eno in isto dekle, ter pričenjati nagla jeza, da mu je dala morilno orožje v roke, to je bila sodba ljudstva. Sam duhovnik ni si upal trditi, da je brat nedolžen, ko je prevdaril vse, kar se je zgodilo, kajti poznal je predobro bratov značaj in njegovo obnašanje o takih slučajnih prilikah. Le sama mati ni verjela strašni govoric, ki se je raznašala o njenem sinu, imela ga je vedno za nedolžnega.

(DALJE PRIL.)

The Leader

A. Simonich & Co.

304 S. Union Ave. PUEBLO, COLORADO.

Edina slovenska prodajalnica v mestu. Prodajamo raznovrstno blago: obleke, čizme i. t. d. po najnižji ceni, ktera Vam je mogoča v mestu.

Zgornje obleke od \$4.00 do \$27.00
Obuvala " \$1.25 " \$ 5.00
Spodnje obleke " 25c. " \$ 2.50

Imamo tudi ženske in otroče čizme in vsakovrstno zimsko opravo.
Rojaki pridite in ogledite si naše blago, prepričali se boste o dobri-zanesljivi kakovosti.

Jakob Stonich

89 E. Madison Street, - Chicago, Ill.

Cena uram:

Nikel ura \$6.00
Srebrna ura - screw navijak \$12.00
Srebrna ura - z dvema pokrovima \$13.00
Ako želite uro s 15. kamni, potem priložite \$2.00 navedenim cenam
CENA "FAHYS CASES GOLD-FIELD" jamčene 20 let:
16 Size 7 kamnov \$15.00
16 " 15 " \$18.00
18 " 7 " \$14.00
18 " 15 " \$17.00
6 " ura za dome 7 kamnov \$14.00

OPOMBA: Vse ure so najboljše delo Elgin in Waltham ter jamčene glede kakovosti.

ZA OBILE NAROČBE SE PRIPOROČAM.

Jakob Stonich.

89 E. Madison St. CHICAGO, ILL.

NOVCE SI PRIHRANIŠ

če kupuješ pri nas železnino, ktera prodajamo vsakojake vrste po najnižji ceni. Naša prodajalnica je ena največjih v mestu.

IZDELUJEMO TUDI NAPISE.

ZAKAJ POVPRAŠUJES?

Ne izgubi nisi nič, če lašji pri nas, daš pa si prihraniš lepe novce.

The MCPHEE & MCGINNITY

Lumber Company.

101 South Union Ave., PUEBLO, COLO. PHONE 271

Za trgovce!

OLIVATO OLJE, s predstoječo varstveno znamko, je najboljše vrste, ktere se uvažna naravnost iz Taljanskega v Združene države ameriške. Olje je čisto in lepo dišeče, kadar ga rabite, ne pozabite se obrniti na

Guarino & Salivi

PUEBLO, COLO. 119 N. MAIN ST.

Opozarjamo tudi na svoje izvrstno, zdravo iz Florence uvažano vino Chinti.

Ali hočeš razveseliti svojega moža?

Da! Dobro! Kupi i postrezi svojemu možu z lepim kosom pečenke, kakoršno dobiš pri MARTIN GERŠIČU

Na 301 Northern Ave., telefon štev. 439 f.

Govori se vsih slovanskih jezikih.

Prilporeča se rojakom in drugim bratom Slovanom

Martin Geršič, LASTNIK

FOTOGRAF: M. C. JENSON

je sedaj na starem prostoru, HOWARDA, na 115 West 4th St. med MAIN in SANTA FE.

Sedaj napravim eno dvanajstino za \$3.00 pred za \$5.00 za tri mesece VSAK DOBRODOŠEL.

SALOON - RESTAVRANT.

Prilporečam se vsim rojakom Slovanom. Imam tudi najcenejše železniške in prekmorske vozne listke. Zastopam francoske in nemške črte.

D. G. LAGJEVIČ MANAGER. R. L. NARDINI LASTNIK. Telefon 826 F.

JOHN GOLOB

203 BRIDGE STREET V JOLIETU, ILL., izdelujem

KRANJSKE HARMONIKE najboljše vrste in sicer:

2, 3, 4 do 5 glasne; cena dvo glasnim je...\$18 do 40; cena 3 glasnim...\$25 do 80; cena 4 glasnim...\$55 do 100; cena 5 glasnim...\$80 do 150. Na željo rojakov uglasujem orglje "sharp" ali "flat"; f, e, d, c, & h, kakor si kdo želi.

NOVA SPRICEVALA.

SOUDAN, MINN., 20. julija 1901. — Dragi prijatelj: Ti si mi pisal, da naj Ti takoj odpišem, ko bom harmonike prejel, a sem mislil 4. julija sam priti v Joliet obiskat svoje znanee in se Ti pri tej priliki zahvaliti za poslano harmonike, ktere mi silno ugajajo in jih sedaj ne dam nikomur če tudi bi mi zunje 20 dolarjev več ponudil. To spricevalo smes priobčiti v časopisu, ker dobro delo se pač sme javno polivaliti.

FRANK HORVATICH, Box 777

ALDRIDGE, MONT., marca 21. 1901. — Dragi rojak: Namenil sem se Vam pisati, da ne samo jaz, ampak vsak kdor me obišče, se čudi umetnim glasovom vaših harmonik. Ako bi se slučajno kedaj pokazile, se vam priporočam v popravo.

ANDRO KOVICH.

LEADVILLE, COLO. — Dragi prijatelj: Harmonike sem prejel in sem jih prav vesel, ker ste mi jih tako vrlo dobro popravili. Zopet imam jedne za v popravo in tudi te bodem Vam poslal, ker se popolnoma zanesem na Vaše delo.

JOS. HEGLER.

NOVOST.

Tudi naznanim svojim c. rojakom širom Amerike, da sem dobil za harmonike dovolilni list (patent) za celo Ameriko. Nov dokaz, da so moje harmonike izvrstno delo.

Slovenci—rojaki, potasžite z obilimi naročbami Vašega rojaka JOHN GOLOBA.

SVARILO STRANKI.

Moka brez znaka B. S. Ebel Bros. Hillsboro, Kans. ni prava nobena, tudi Golden Gate moka ne.

Kupujte le prvo dobro moko.

Pueblo Flour Milling and Elev. Co.

Jedina ruska in slovanska lekarna v

Pueblu NEW YORK DRUG STORE.

J. APPELBAUM

LEKARNAR & KEMIKAR.

VSE REČI KOT V EUROPI, RECEPTI IN VSE DRUGO.

MENJAVA VNANJNH MENIC NA VSE KRAJE V EVROPI.

NA VOGLU Northern & Elm Street.

WALTER BREWING CO.

Telefo 272

Ta piva je ena najboljših v državi. Pivovarina razpošilja pivo ktera je posebno izvrstna, tudi v steklenicah. Naroči se na edler zaboj, da se prepričaš o trditvi. Denar ostane v Puebli. Imamo tudi lepo trejen saloon.

POZOR ROJAKI!

LION CLOTHING COMPANY.

Ta prodajalna na Cor. 2 in Santa Fe cesti je znana kot dobra za vsim Slovincem in Hrvatom. Ker nam prostos primankuje, prodajamo vse ceneje. Čizme pred \$2.50, zdaj \$1.98. Raznovrstne obleke za praznik, zametaste hlače za delo, spodnje hlače, klobuki i. t. d., kupiste lahko cenejše, kakor drugod. Prilika je lea! Pridite in ogledite s blago brezplačno, vslužčaju boste izvrstno poltreženi od—rojaka

P. CULIG.

\$3.50 ZA \$3.50

.. "RATTAN" gugalni stol ..

NAJNOVEJŠA ZALOGA DHISTVA, PREPROG I VSAKOVRSNIH PISALNIH MIZ

FRANK PRYOR

NA VOGLU MAIN IN 2. ULICE.